

معاونت فرهنگی و اجتماعی

شیوه‌نامه برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی

(ویژه اعضای هیئت علمی)

دی‌ماه ۱۳۹۶

بسم الله الرحمن الرحيم

در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری و سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی در سطح دانشگاه‌ها و به منظور افزایش فعالیت اعضای هیأت علمی دانشگاه در این عرصه و برای تشویق دانشگاهیان برای طرح آزاد آرا در محیط علمی و تقویت خوداتکایی فکری و رشد فرهنگ نقدپذیری در چهارچوب شرع و قانون و با هدف ایجاد بستر علمی و فرهنگی مساعد برای تشویق و زمینه‌سازی فرآیند تولید علم و با امید به ارتقای جایگاه دانشگاه در عرصه نقد، آزاداندیشی و نظریه‌پردازی و در راستای انجام وظیفه دانشگاه در تهیه آیین‌نامه اجرایی و تشویقی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی، شیوه‌نامه زیر برای کلیه افراد و واحدهای مرتبط در دانشگاه یزد لازم‌الاجراست.

ماده ۱) بر اساس تبصره ۱ ماده ۵ آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی به شماره ۹۳/۴۶۷۷/دش مورخ ۹۳/۸/۱۰ هیأت نظارت کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه یزد در بخش اعضای هیئت علمی، با عنایت به مصوبه هیأت نظارت بر فعالیتهای تشکل‌های اسلامی دانشگاه به عهده کمیسیونی مرکب از افراد زیر است:

- معاون فرهنگی و اجتماعی (رئیس کمیسیون)
- مسئول نهاد رهبری یا نماینده ایشان
- نماینده معاونت پژوهشی
- یک نفر از اعضای هیئت علمی به انتخاب هیئت نظارت بر تشکل‌های اسلامی
- دبیر کرسی‌های آزاداندیشی به انتخاب رئیس دانشگاه (دبیر کمیسیون)

ماده ۲) وظایف کمیسیون:

- برنامه‌ریزی در جهت تحقق اهداف مصرح در ماده ۲ آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی در سطح دانشگاه
- صدور مجوز و تعیین مجری، نماینده کمیسیون، داوران و سطح کمی و کیفی مخاطبان (در سطح محیط‌های تخصصی یا عمومی)
- نظارت بر حسن اجرای کرسی‌ها
- ارزیابی و رتبه‌بندی کرسی‌های برگزار شده
- رسیدگی به شکایات و گزارش‌های رسیده

ماده ۳) مجموعه‌ها و اشخاص زیر می‌توانند درخواست برگزاری کرسی را به کمیسیون ارائه نمایند:

- ۱- هر یک از اعضای هیأت علمی
- ۲- تشکل‌های اسلامی دانشجویی / اعضای هیئت علمی، انجمن‌های علمی (دانشجویی، غیردانشجویی)، کانون‌های فرهنگی و هنری

تبصره: همزمان با ارائه درخواست برگزاری، لازم است فرم درخواست که اهم موارد آن به شرح ذیل است تکمیل و به کمیسیون ارائه گردد:

- پیشنهاد اعضای کرسی بر اساس شکل پیشنهادی
- تعیین شکل کرسی (مناظره، نقد و نظر، پرسش و پاسخ)
- تعیین سطح مخاطب (اعضای هیأت علمی / دانشجویان تحصیلات تکمیلی / عموم دانشجویان / عمومی) (با تعیین اولویت‌های جامعه مخاطب)
- پیشنهاد سطح اطلاع‌رسانی: ملی / استانی / دانشگاه‌های استان و حوزه‌های علمیه / سطح دانشگاه یزد / پردیس / دانشکده / گروه
- امکانات لازم جهت برگزاری کرسی

ماده ۴) کرسی‌های آزاداندیشی به سه شکل زیر برگزار می‌شود:

- ۱- مناظره: دو طرف مناظره، حداقل سه نفر داور، نماینده کمیسیون، مجری
  - ۲- نقد و نظر: ارائه‌دهنده، حداقل دو داور، نماینده کمیسیون، مجری
  - ۳- پرسش و پاسخ: ارائه‌دهنده، حداقل ۳ پرسشگر، دو داور، نماینده کمیسیون، مجری
- تبصره: لازم به ذکر است طرفین مناظره و ارائه دهندگان کرسی نقد و نظر از اعضای هیئت علمی و پرسشگران که در فرم درخواست معرفی می‌گردند می‌توانند دانشجو یا عضو هیئت علمی باشند.

ماده ۵) مراحل اجرایی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی به ترتیب زیر است:

- ۱- تهیه و ارائه پیشنهاد برگزاری کرسی (تکمیل فرم برگزاری کرسی)
- ۲- بررسی پیشنهاد و تصویب در کمیسیون
- ۳- انجام مقدمات برگزاری کرسی توسط دبیر (شرح وظایف دبیر در آیین نامه داخلی تدوین می‌شود)
- ۴- برگزاری کرسی بر اساس شیوه‌نامه برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی
- ۵- تهیه گزارش نهایی و ارزیابی کرسی توسط دبیر و تحویل به مراجع ذیربط برای اعطای امتیاز، حق الزحمه و صدور گواهی
- ۶- صدور گواهی و پرداخت حق الزحمه، ثبت در سامانه

ماده ۶) امتیازات و حق الزحمه افراد برگزارکننده کرسی به شرح زیر خواهد بود:

- امتیازات ارائه‌دهنده/طرفین مناظره:** نیم تا یک و نیم امتیاز فرهنگی (بسته به امتیاز داوران و شکل ارائه) + حق- الزحمه معادل داور جلسه دفاع پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- امتیازات داوران:** هر کدام نیم امتیاز فرهنگی + حق الزحمه معادل حضور نماینده تحصیلات تکمیلی در هر جلسه دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- حق الزحمه مجری:** حق الزحمه معادل حضور نماینده تحصیلات تکمیلی در هر جلسه دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد

نماینده کمیسیون: حق الزحمه و امتیاز اجرایی معادل حضور نماینده تحصیلات تکمیلی در هر جلسه دفاع از پایان- نامه کارشناسی ارشد

تبصره ۱: تشکیل جلسات با حضور دانشجویان در زمان پیش‌بینی شده کلاس، با تشخیص استاد درس مبنی بر ارتباط موضوع با درس (در هر ترم در یک جلسه از هر درس ۲ واحدی)، با اطلاع کتبی قبلی به مدیر گروه مجاز است. حضور استاد و دانشجویان در جلسه کرسی به منزله حضور در کلاس است و برای غایبان، غیبت در کلاس منظور خواهد شد.

تبصره ۲: حداقل یک نفر از داوران در مناظره و نقد و نظر از خارج از دانشگاه باشد. در موارد خاص با تشخیص کمیسیون، داور داخل دانشگاه می‌تواند جایگزین داور خارج از دانشگاه شود.

تبصره ۳: در صورت برگزاری کرسی نقد کتاب اعضای هیئت علمی دانشگاه یزد توسط مؤلف/مؤلفان، قبل از چاپ در انتشارات دانشگاه یزد، مزاد بر امتیاز فرهنگی کرسیها، تا ۲۰٪ امتیاز کسب شده کتاب در مراجع ذیربط، به‌عنوان امتیاز پژوهشی تشویقی، تعلق می‌گیرد. مجموع امتیازات اصلی و تشویقی پژوهشی کتاب و مقاله از سقف مجاز فراتر نمی‌رود.

تبصره ۴: در صورت برگزاری کرسی نقد کتاب یا مقالات علمی - پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه یزد توسط مؤلف/مؤلفان، بعد از چاپ، مزاد بر امتیاز فرهنگی کرسیها، تا ۲۰٪ امتیاز کسب شده کتاب در مراجع ذیربط، به‌عنوان امتیاز پژوهشی تشویقی، تعلق می‌گیرد. مجموع امتیازات اصلی و تشویقی پژوهشی کتاب و مقاله از سقف مجاز فراتر نمی‌رود.

تبصره ۵: برای اعضای هیئت علمی حاضر در نشست‌ها به عنوان شنونده، گواهی دو ساعت حضور به عنوان فعالیت فرهنگی صادر می‌شود. (هر ۲۰ ساعت یک امتیاز فرهنگی)

ماده ۷) وظایف اعضای کرسی با توجه به شکل برگزاری کرسی‌ها به شرح زیر است:

۱- وظایف نماینده کمیسیون:

در هر سه شکل برگزاری کرسی، نماینده کمیسیون وظیفه تهیه گزارش و کنترل اجرای صحیح کرسی بر اساس ضوابط و اخذ نظرات مکتوب داوران و حاضران را بر عهده دارد. امتیازات اعلام عمومی نمی‌شود؛ بلکه پس از پایان جلسه، نظرات به صورت محرمانه از داوران گرفته خواهد شد.

۲- وظایف مجری

در هر سه شکل برگزاری کرسی، اداره جلسه، ترتیب اجرا، هماهنگی و رعایت عدالت در وقت و نظم جلسه به عهده مجری است. مجری همچنین موظف است با همکاری اعضای کرسی زمینه مناسب مشارکت حاضران را در بحث فراهم سازد. در موارد پیش‌بینی نشده، نظر نماینده کمیسیون در اداره جلسه اعمال می‌شود.

۳- وظایف داوران:

الف: در مناظره، هر سه داور، نظر خود را نسبت به مباحث، به صورت شفاهی در پایان مناظره و در جمع اعلام می‌کنند؛ پس از سخنان داوران جلسه پایان می‌یابد.

ب: در نقد و نظر، دو داور به تناوب، نقطه نظرات خود را مطرح کرده و پاسخ‌های ارائه دهنده را می‌شنوند. جلسه با جمع‌بندی داوران پایان می‌یابد.

ج: در پرسش و پاسخ، در پایان جلسه، ابتدا پرسشگران، ارزیابی خود را از پاسخ‌های ارائه شده مطرح و سپس داوران نظر خود را اعلام می‌کنند.

ماده ۸) زمان‌بندی اجرایی کرسی‌ها بر اساس شکل‌های سه‌گانه به ترتیب زیر است:
الف. برنامه پیشنهادی برگزاری مناظره (حداقل صد دقیقه):

قرائت قرآن

مجری: معرفی موضوع و افراد و روال جلسه ۵ دقیقه

مناظره کننده اول: ده دقیقه

مناظره کننده دوم: ده دقیقه

مناظره کننده اول: ده دقیقه

مناظره کننده دوم: ده دقیقه

سؤالات حاضران از مناظره کننده اول و دوم: ده دقیقه

مناظره کننده دوم: ده دقیقه

مناظره کننده اول: ده دقیقه

داوران هر کدام هفت دقیقه

جمع‌بندی مجری ۵ دقیقه

ب. برنامه پیشنهادی برگزاری نقد و نظر: (یکصد دقیقه)

قرائت قرآن

مجری: طرح موضوع و معرفی افراد و روال جلسه پنج دقیقه

ارائه بحث توسط ارائه‌دهنده: یک ربع

نظرات داور اول: ده دقیقه

دفاع ارائه‌دهنده: ده دقیقه

نظرات داور دوم: ده دقیقه

دفاع ارائه‌دهنده: ده دقیقه

نظرات داور سوم: ده دقیقه

دفاع ارائه‌دهنده: ده دقیقه

جمع بندی نهایی ارائه‌دهنده: ده دقیقه

نظر نهایی توسط رئیس هیأت داوران: ده دقیقه

ج. برنامه پیشنهادی برگزاری پرسش و پاسخ (مدت جلسه صد دقیقه)

قرائت قرآن

مجری: طرح موضوع و معرفی افراد و روال جلسه پنج دقیقه

پاسخ دهنده: طرح تفصیلی و بیان موضوع محل پرسش و محدوده سؤالات ده دقیقه

طرح سؤال پرسشگران و پاسخ به تفکیک

قبل از پایان جلسه، پرسشگران ارزیابی خود را اعلام می‌کنند. فرد ارائه‌دهنده آخرین توضیحات را ارائه خواهد کرد (حداکثر ده دقیقه)

در پایان داوران نظرات خود را اعلام می‌نمایند. (هر کدام هفت دقیقه)

ملاحظات:

- مجری وظیفه کنترل زمان هر پاسخ را به عهده دارد؛ به گونه‌ای که به سؤالات بیشتری پاسخ داده شود.
- در صورت توافق ارائه‌دهنده کرسی و نماینده کمیسیون، وقت بیشتری می‌تواند در اختیار ارائه‌دهنده قرار گیرد.
- همه پرسشگران در طرح سؤال مشارکت داشته باشند.
- در چند نوبت، امکان طرح سؤال توسط حاضران فراهم شود.

ماده ۹) شیوه نامه حاضر در ۹ ماده در جلسه ۵۳۲ هیأت رئیسه دانشگاه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۰ به تصویب رسید؛ همچنین امتیازات تبصره ۳ و ۴ ماده ۶ در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۶ هیأت ممیزه دانشگاه به تصویب رسید. بر اساس مصوبه هیأت رئیسه دانشگاه در جلسه ۵۳۲، مصوبه هیأت ممیزه در خصوص تبصره ۳ و ۴ ماده ۶ در ترفیع و پژوهانه اعضای هیئت علمی نیز نافذ خواهد بود.

